

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1908. DECEMBER 12.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 285. SZÁM.

Előfizetési árak.
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mítással díjszabás szerint

Mi hasznunk belőle?

Kassa, dec. 11.

Minden jel arra vall, hogy háboru előtt állunk. Azonban senki sem tudja pontosan, mely népek lesznek ellenfeleink. Még kevésbé sejtheti valaki, hogy ki kerül ki győztes gyanánt a háboruból. Arról beszélnek, hogy Szerbiával, Montenegróval és Törökországgal lesz dolgunk. Tény az, hogy Bulgária Magyarország-Ausztriával véd- és dacsövetségre lépett s a bekövetkező hadjáratban fegyvertársunk és szövetségünk lesz, míg Románia és szűkebb szövetségeseink — Németország és Itália — a „fegyvert lábhoz“ vezényszóval élnek és néma szemlélői lesznek a balkán háborúnak.

Ilyen a helyzet e pillanatban. Háborunk lehet a Balkánon, még pedig téli hadjárat, amelyben előreláthatólag Törökországot, Szerbiát és Montenegrót, valamint az ellenségeink által felázított Boszniát és Hercegovinát fogjuk magunkkal szemben találni. Mert ne ringassuk magunkat csalóka reményel: abban a pillanatban, amikor a balkán-államok véglegesen kiadák a harci jelszót, Bosznia- és Hercegovinában minden bosnyák hődoló küldöttség dacára is, féktelen lázadás fog kiütni s mi kénytelenek leszünk ez érdekes országokat ismét meghódítani és így természetesen hadseregünk egy részét ott cselekvésre készíteni.

Ámde mi nagy hatalom vagyunk és tekintve hadseregünk állományának és felszerelésének kiválóságát, nincs okunk kételkedni a háboru kimenetelét illetőleg. Győzni fogunk, mert győznünk kell! Természetesen nem lesz ez gyerekjáték, mert tagadhatatlanul más, egészen más egy háboru a Balkánon, mintha a nyugattal volna dolgunk. Kulturállam hadseregének a bekövetkező hadjárat nehézkes, csaknem uttalan és meg nem művelt terere már egymaga is nehéz probléma. Nem is szólva arról, hogy ellenségeink a megszokott és ismert hazai területén fognak harcolni. A fanatikus török, a juhtolvaj montenegrói és a királygyilkos nemes szerb. Mily fenséges gondolat ilyen ellenséggel szemben küzdeni, őket megverni és elhallgattatni!

De mi győzni fogunk és elhallgattatjuk őket! Hötendorff, a vezérkar főnöke mondta és neki csak tud-

nia kell ezt; hisz ő dolgozta ki a haditerveket. Győzni fogunk! De milyen áron! És mi hasznunk lesz belőle?

Nyílt titok, hogy a koronajáradék állandó árfolyamesésének oka a nagy pénzszükségletben keresendő, amelyet az állam hadi előkészületekre és magára a háborura igényel. Ez a békeegérharc Törökországgal, Montenegróval és Szerbiával a legjobb esetben is több, mint egy milliárd koronánkba fog kerülni.

Nos, hát erkölcsi hasznunk mindenestre lesz belőle! Óriási pénz- és emberáldozattal leverjük majd ellenségeinket a Balkánon, de nem nyerünk egy talpalatnyi földet sem és még csak egy filléryi hadisarcra sem számíthatunk. Ugyan mit vehetnénk el Törökországtól, mit Szerbiától, vagy Montenegrótól! Területet szakítsunk el tőlük, ezt nem engedné Európa! Pénzt vagy másnemű hadikárpótlást szerezni tőlük — azt próbálja csak meg helyettünk Európa! A tömérdek pénz- és emberáldozat tejében mit sem várhatunk, csak erkölcsi sikert!

Jól tudják ezt szövetségeseink, a hármasszövetség többi tagjai: Németország és Itália. S ők „fegyvert lábhoz“ néma szemlélői lesznek küzdelmünknek és orruk alatt, — valljuk meg őszintén — mosolyogni fognak. Mi pedig az erkölcsi siker után joggal kérdehetjük majd: ha a hármasszövetséggel csak erkölcsi sikert vívhattunk ki, vajjon mit értünk volna el a sokat dicsért hármasszövetség nélkül?

Boszniai bakák karácsonya.

Közel nyolc napja, hogy Kassáról egy ködös, nyirkos éjjelen elindult több száz baka és tüzér katoná. Messze utra indultak, le Boszniába, a fenyegetett határ védelmére. Ugyanakkor az ország más városaiból is, sűrű csapatokban menesztették a magyar katonákat a fekete hegyek országába. Azóta már megérkeztek rendeltetésük helyére s a parancsnak engedelmességre örködnek, vigyáznak határainkra, talán egy hete, farkaszemet néznek a vad, indulatos, balkán néppel. Nincs még háboru, de talán nem is lesz, azonban, mindaz a viszontagság, melyet véreink ott messze délen átszenvednek, fölér egy hadjáratnál. A szolgálat nem könnyebb mint a háboruban, az előőrsek élete a látszólagos béke idején nincs biztonságban, mert minden szikla oduból leselkedik rájuk az alattomos, gyűlölködő ellenség fegyvere.

Megindul az ember szíve, ha a Boszniába vezetett bakák sorsára gondol. Messze a városi othontól, a falusi tűzhely meg-

hiit melegtől, egy primitív kulturájú országban, annak is a civilizációtól teljesen elszigetelt kopár szikla hegyei között tartózkodnak bakáink, azt se tudják miért, nem is kérdik, csak engedelmeskednek a felső parancsnak. Nos, mi tudjuk, hogy mi értünk vannak ott s azért örködnek a határon, hogy a családapák nyugodtan élhessenek kenyérkereső foglalkozásuknak, hogy a szülői otthonból a fiukat el ne szakítsa a háboruba szólító parancs, hogy a vőlegény mátkájánál maradhasson, hogy annyi remegő szív, aggó lélek nyugalma meg ne zavartassék.

Nem csoda, ha a nemesen érző szívek szeretettel fordulnak a boszniai bakák felé. Itt a borzasztó tél s vele együtt a karácsony. Mig mi a szeretet ünnepeit puha, meleg szobákban üljük meg, a szegény bakák lakatlan nagy ormokon, ködös völgyekben, a világtól elzárt órházakban pihennek.

Ezt a rideg környezetet akarja földérinteni egy most keletkezett társadalmi mozgalom, mely gyűjtés és aláírás folytán, továbbá egyénileg és önállóan is karácsonyi megemlékezésül oly tárgyakat, ami a posztón álló katonának kedves, utána akar küldeni a Boszniába vezényelt katonáknak. Bort, szilvóriumot, szivart, dohányt, cigarettát, cukrot, édes kalácsot, sonkát, kolbaszt, szóval, mind olyan tárgyakat akarnak küldeni a boszniai bakáknak, amit ők pénzen meg nem vásárolhatnak, mert nincsen bolt — hegyek között. A mikor erről a mozgalomról a budapesti hadtestparancsnokság értesült, nemcsak megörült neki, hanem készséggel felajánlotta az adományoknak expedálását.

Kassán is keletkezésben van ilyen mozgalom, s úgy tudjuk, hogy a kassai hadtestparancsnokság az adományokat örömmel veszi s utána küldi a boszniai bakáknak. Több száz abauji és kassai fiu posztol a boszniai hegyek között. Tegyük örömteljessé karácsonyukat, küldjön kiki tehetsége szerint egy darabka kalácsot, húst, dohányt, italt a szegény fiuknak a karácsonyi terített asztalról! A mi véreink azok!

A bukás tanulságai.

— Egy iparos levele. —

A mai postával egy kassai jőnévű iparostól levelet kaptunk. A levél tartalmát különösen az iparos osztály figyelmébe ajánljuk. Sok igazságot mond, sok meg szívlelni való bajra mutat rá a levélíró. Mi abban a reményben közöljük a levelet, hogy hatása nem fog elmaradni. Ime a levél:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A december 8-án megtartott bizottsági tagválasztáson, szomorú kisebbségben maradt az iparosok két jelöltje. A választásból győztesként egy ügyvéd és egy orvos került ki, míg a többi jelöltek összesen se jutottak annyi szavazathoz, mint a többséget nyert új bizottsági tagok. Igaz, hogy a választás amolyan lutri-téle. Különösen a kassai rendszer mellett, amikor a jelöltek jóformán csak a barátaikra támaszkodhatnak, amennyiben nincs mögöttük egy szervezett párt, melynek támogatása a választás esélyeit javukra döntheti. Ama tény fölött azonban,

mely szerint az iparosok jelöltjei kisebbségben maradtak, nem térhetünk, mi iparosok, csak úgy egyszerűen napirendre. Jelöltjeink bukása, telve tanulsággal, metyet a jövőre nézve szem előtt kell tartanunk.

Ott kezdem, hogy az iparosságnak nincs vezetője, nincs irányítója, nincs olyan megbízható zászlótartója, akinek személye körül osztatlan egyetértéssel tömörülhetnének iparos társaim. Az ipartestület, más városokban a kisiparosok védő vára. Abban fut össze az iparosok száz és százféle érdekszála s onnan indul ki minden akció, mely az iparos érdekek oltalmát célozza. Sajnos a kassai ipartestületről ez el nem mondható. A mi ipartestületünk szürke, jelentéktelen hivatal, tehetetlen aktagyár, melytől az iparos társadalom mit sem várhat. Volna ezenkívül iparos körünk is, mely az iparosok társadalmi együttérzését szolgálja. Ettől sokat remélünk! De hát az iparosok kicsinyes vetelkedése, apró torzsalkodások, az erős kezű és imponáló vezetés hiánya, az iparoskört sem avatta azzá, aminek kellene lennie. Csakugy nincsen sulya, mint az ipartestületnek. Tagjai gyéren szaporodnak, benső élete sem olyan intenzív, hogy hű kifejezője lehetne a kassai iparososztály együvé tartozásának.

Más városokban, hol van vezető, aki tud összetartást is provokálni, meg nem törtenhetett volna az iparospárti jelöltek bukása, mint az nálunk megesett. Bizony szomorú dolog és ha az iparosok ezt tovább is indolenciával tűrik, ők fogják annak árát megadni.

Akár az ipartestületből, akár az iparoskörből induljon ki a mozgalom, de ki kell indulnia, nekünk kell azon lenni iparosoknak, mert ha ezzel soká késünk, az összetartás hiánya rettentő bosszút áll rajtunk!

Egy iparos.

Ruhát a didergőknek!

Öltöztessük a szegény gyermekeket!

Az Országos Gyermekvédő-Liga kassai választmányának hölgytagjai gyönyörű munkát végeznek napról-napra. Több mint 400 szegény gyermeknek osztanak ki ingyen meleg tejet s gyöngéd emberszeretettel melegevel felszerítik azokat a könnyeket, melyeket az éhség sajtol ki a szegény gyermekek szeméből. Megható és lélekemelő látvány az, amint bájos urinők szorgos buzgalommal szolgálják ki azokat a toprongyos idegen gyermekeket, akik senki másától sem kapnak lelket felüdítő, jó szót, szeretetteljes tekintetet és a testnek jól eső meleg táplálékot.

De nem kevésbé megható az a látvány sem, melyet a hiányos öltözött, sok szegény apróság nyujt, amint éhes mohósággal nyul a párolgó tejes pohár után, hogy csillapítsa éhségét. Zsemlye is jut mind-egyiknek a kezébe és az éhes sereg jóleső gyönyörűséggel majsolja a harapnivalót. Meg-megvillanak a fehér egérfogacskák és a hála csillogása gyul ki a szemekben.

A serénykedő uri asszonyok jó szíve azonban nem egészen nyugszik meg. Nem is nyugodhatik, hiszen az ingyentej még nem minden szükségét elégített ki. A mindennapi vendégül látott gyermekek legtöbbje szánalmasan rosszul van öltözve. Lyukas cipőjükből kikandikál a vörösre-kékre fagyott lábuk és a rongyos, vékony ruhákban megdermedve dideregnek szegények. Nincs senkijök, aki ruhát vegyen nekik, a tél pedig nagyon hideg és nem ismer kiméletet.

A jó emberek érző szívéhez fordulnak a jótékony hölgyek és kéri Kassa város és környéke közönségét, különösen a hölgyeket, hogy felesleges, de használható, viselt gyermekruhákat és ruhadarabokat ajándékozzanak ezeknek a szegény gyermekeknek, akik olyan nagyon rászorulnak.

A küldemények Szalay Lászlóné urnóhoz, a Gyermekvédő Liga elnöknőjéhez (Barakócy-u. 3) címzendők, aki gondoskodni fog róla, hogy a hozzáérkezett ajándékok szétosztassanak.

HIREK.

— Kinevezés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke Ambrusch Béla kassai és Bárdos Benő miskolczi kir. járásbírói díjtalan joggyakornokokat díjas joggyakornokokká nevezte ki.

— Az ügyvédi kamarából. A kassai ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy dr. Gräner Mór ügyvédet Kassa székhelylyel a kamara ügyvédi lajstromába folytatólagosan fölvette.

— Anyakönyvi kinevezések. Szalay László főispán a jászói anyakönyvi kerületben Lengyel Viktort, az ongaiban Okolicsányi Istvánt, a stósziban Záborszky Lajost teljes hatáskörrel, a garadnaiban pedig Ritter Mártont korlátolt hatáskörrel felruházott anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

— A harmadik társadalmi zsur. A Gyermekvédő-liga kassai fiókja által rendezett társadalmi zsuruk egyre vonzóbb hatást gyakorolnak a nemesszívű közönségre. Ami csak természetes, mert a zsuruk jövedelméből szegény gyermekek ingyen tejet kapnak. A legközelebbi zsur, sorrendben a harmadik, december hó 20-án lesz, a Schalkház-szálló nagytermében, a rendes öt órai kezdettel. A most készülő programból már annyit jelezhetünk, hogy a zsuron közreműködik a kassai Zenekedvelők Dal-egylete, továbbá fellép Jermy Hella zongoratanárnő is. A műsor további számainak, a végleges program összeállítása után, annak idején közöljük. Azt hisszük, hogy a harmadik zsur sikere tulszárnyalja az eddig rendezett társadalmi zsurok sikerét.

— Adomány. Dr. Hartmann Lajosné urnó, a kassai gyermekvédő ligának 4 koronát küldött.

— Tanácsülés. Kassa város tanácsa holnap, szombaton, a városháza kistermében ülést tart. Ezen ülésen fogják elhatározni, hogy kit küldenek ki Miskolc város f. hó 14-en tartandó első közgyűlésére.

— Miskolc — törvényhatósági város. Miskolcnak mint rendezett tanácsú városnak képviselőtestülete csütörtökön tartotta utolsó rendes közgyűlését Szentpály István dr. polgármester elnöklésével. Napirend előtt a polgármester a tisztikar köszönését tolmácsolta a képviselőtestületnek támogatásáért. A polgármester szavaira Bizony Ákos orsz. képviselő meleghangú beszéddel válaszolt, a képviselőtestület nevében mondva köszönetet a polgármesternek és a tisztviselőknél buzgó és lelkiismeretes munkájukért, amelynek eredménye: a törvényhatóság. Az elnök indítványára táviratilag üdvözltek valóságos belső titkos tanácsosokká való kiténtetésük alkalmából Hadik János gróf és Tóth János államtitkárokat.

— Elmebeteg földmunkás. Gara János földmunkásnak az a rögeszméje támadt, hogy őt a cigányok meg akarják verni. Ezért már régóta bezárkózott Kuruc-utca 3. sz. alatti lakásába és onnan nagy félelmében mind a mai napig ki nem mozdult. A rendőrség tudomására jutott az eset s Gara Jánost előállította. A jelekből arra következtetni, hogy Gara elmezavart.

— Diplomácia a szerelemben. Bécsből való ez a história: Egy öreg diplomatát, aki évek óta udvarolt a császárváros egyik legszebb ballerinájának, erős ostrom alá vette a maitresse-je, hogy vegye már

egyszer feleségül. A diplomata hivatásához illő választ adott:

— Nem akarok háborút. Amig csak okkupáltak, békében éltünk, akár harminc éven át a monarkia és a Balkán; ha anektálnálak, rögtön kitérne a háborus veszedelem.

A kis ballerina megrémült a nagy szavaktól, de benne is volt annyi diplomáciai érzés, hogy stilszerűen fejezze be a disputát.

— Hát jó, akkor — rekompenzációt kérek.

— Képkiallítás a városszépítő egyesület javára. A következő sorokat kaptuk: Igen Tisztelt Szerkesztő Ur! Öszinte igaz örömmel hozom nagybecsű tudomására, hogy megfelelő utánjárásal sikerült egyik legjelesebb festőművésztünk Neogrady Antal urat arra megnyerni, hogy saját műveiből Kassán a városszépítő egyesület javára egy képkiallítást rendezzen. A művész 55 darab kisebb, nagyobb saját képből álló gyűjteményt küld Kassára és a képeket a karácsonyi szünet alatt a Feketesas épület nagy rajztermében Fő utca 29. szám II. em. állítja ki. A kiállítás ünnepélyes megnyitása f. évi december hó 21-én d. u. 5 órakor lesz és azontul naponta d. e. 9—11-ig és d. u. 4—8-ig megtekinthető. Beléptidij 40 fillér, tanulóknak 30 fillér. A jövedelem a művész nagylelkűségéből kizárólag és teljes összegében a városszépítő egyesületet illeti. A beléptidijakat azért szabtuk ilyen alacsonyra, hogy a város egész közönségének módot nyujtsunk a kiváló művészi értékű kollekción megtekintésére és egyuttal arra, hogy filléréivel a városszépítő egyesületet nemes törekvéseiben támogathassa. Kérem igen Tisztelt Szerkesztő Urat, hogy becses lapjának olvasóközönségét a fenti közleménnyel megismertetni és ezt a szép ügyet olyan támogatásban részesíteni kegyeskedjék, aminőt ez megérdemel. Kassa, 1908. december 11. Tisztelettel: kész szolgálja Dr. Ékes Lajos ügyvezető igazgató.

— A művésznő bosszúja. A főváros egyik legkiválóbb és legismertebb művésznőjének sok-sok éven fáradságtalanul udvarolt egy épp olyan ismert ur, aki maga is művészlélek. Az asszony jóval tul van már a Balsac érdekes asszonyainak a korán, de még mindig fiatalos s különösen a haja — a szép bronzhaja — pompázik üde színekben. Azaz, hogy csak pompázott. Nemrég, ország-világ általános ámulatára, megnősült az udvarló, de nem az ünnepelt hölgyet vette feleségül, hanem egy bájos fiatal leányt, akinek a művésznő egészen bátran a mamája lehetett volna.

Önagysága, a reményeiben csalódott és multjában megalázott diva, miután a szokásos gyásznapok elmúltak, bosszút forralt. Egy napon ősz hajjal jelent meg az emberek között, akik alig ismertek rá és rémülődözve kérdezték:

— Maga az?

Egy barátinője pedig részvétellel ölelte meg és könnyes szemekkel mondotta:

— Oh édesem, nem is csoda, hogy így megtört a bánat. Nagy csapás, nagy csapás.

— Dehogy édesem. Majd csak kiheverem a dolgot, de hadd lássa a világ, hogy husz esztendőn át egy ősz asszonyt szeretett a nyomorult. Azért se festem többé...

— Gyilkos merénylet két csendőr ellen. A legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy csendes vidéken megtámadják a csendőröket. Balassagyarmatról jelentik most lapunknak, hogy két járőr majdnem életével fizetett abban a merényletben, melyet eddig ismeretlen tettes követett el ellenük. A karancssági csendőrrjárőr két altisztje az esti órákban Piliny közéből Endrefalvára igyekezett. Amint a faluhoz közeledtek, egy domb mögül két lövés dördült el s a golyók a két csendőrt érték, akik a fegyverüket már nem voltak képesek használni. A súlyosan sérült csendőröket a balassagyarmati kórházba szállították, ahol megállapították, hogy a golyók erejét a vastag posztóruha és köpenyeg mérsékelte, de így is

sulyos a sérülésük. A merénylő, aki valószínűleg bosszúból követte el tettét, elmenekült s még nem fogták el. A vizsgálatot Nemestányi Lajos csendőrfőhadnagy vezeti a helyszínen.

— Rajtacsipett szénatolvaj. Ifj. *Krak* András rajta érték, amikor a vasúti állomáson lerakott szénakazalból néhány kilót el akart venni. A fiatal tolvajt bekisérték a rendőrségre, hol az eljárást folyamatba tették ellene.

— Betörés egy ékszerüzletbe. Ily címen lapunk egy régebbi számában megírtuk, hogy Polacsek Hermann ékszerüzletébe ismeretlen tettesek betörték és onnan nagyobb mennyiségű és értékű ékszert elloptak. A tetteseket eddig nem sikerült kinyomozni és ezért Polacsek Hermann — mint a rendőri sajtóiroda írja — 200 K. jutalmat ígér annak, aki őt a tettesek nyomára vezeti.

— Gazdátlan nyeremények. A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Józsvi sorsjegyeknél több mint 30.000 olyan nyeremény van, amelyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mert a sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van huzva. Így van ez a többi sorsjegy-nél is és mivel ezek a nyeremények bizonyos idő múlva elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak és nem jártnak megbízható sorsolási lapot. Ennélfogva, akinek sorsjegyei és más értékpapirjai vannak, az ne mulassza el, hogy előfizessen a Pénzügyi Hírlapra, amelynek sorsolási mellékletét, a Pénzügyi Utmutatót, a magy. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakkiadványt, a magy. kir. pénzügyminiszter pedig mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett kiadványt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen kapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, amely értékpapírbirtokosokra fontos tudnivalókon kívül tartalmazza a kezdettől fogva kihuzott, de fizetés végett még be nem mutatott összes sorsjegyek és más értékpapírok jegyzékét, úgy, hogy abból mindeki maga is meggyőződhetik, hogy vajon sorsjegye ki van-e már huzva vagy nem. A Pénzügyi Hírlap előfizetési ára egy esztendőre az összes mellékletekkel együtt 5 korona, mely összeg legcélszerűbben postautalvánnyal küldendő be a kiadóhivatalba: VII. Rákóczi-ut 44. sz. alá.

— Talált gyermekhulla. A köztemető egyik felásott sírgödörében a sírásók tegnap egy 4 hónaposnak látszó fejletlen gyermekhullát találtak. A rendőrség az ügyben megindította a nyomozást.

— Panasz a tanonciskolások ellen. Napnap mellett ismétlődő panasz a közönségnek, hogy a Feketesas épületébe járó iparostanoncok az iskolából való távozásuk alkalmával esténként éktelen lármával és trágár beszédek között tömegesen vonulnak végig a járdán, s a sétálókat inzultálják. Tegnap e. az éktelenül ordító Szladik Gyulát, Kárász bodnármeester tanoncát a rendőr be akarta kísélni, tanonctársai az Orbán-torony felől közaport intéztek a rendőr felé, mely alkalommal meg a rendőr, hanem Szladik Gyula sérült meg a homlokán. A rendőrség a legszigorubb intézkedéseket tette arra nézve, hogy az ehhez hasonló esetek többé ne ismétlődjenek.

— Rendőri hírek. Koch Adolfot és Krausz Károlynét csavargás miatt előállították. — Anton János házmeester 2 drb. gazdátlan angol sertést hajtott be a Rákóczi-körut 13. sz. számú házba. Igazolt tulajdonosuk a rendőrségnél jelentkezhetik. A fogdában 6 férfi és 8 nő van elzárva.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett, különbejárta szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Színház.

— A jókedvű paraszt. *Fall* Leó új operettjét holnap este mutatja be a kassai színház. A próbák után itélve, nagy hatásra számíthat a holnapi premier. Igen jó szerephez jutott Magyar, aki a jókedvű parasztot adja. A talentumos művész finom humorát, deris kedélyét ebben a szerepben pompásan érvényesítheti. Váradi Margi gyönyörű hangja is hálás szerephez jut az új operettben, melynek kitűnő muzsikája Bécsben és a magyar színházokon igen nagy sikert aratott. A jókedvű paraszt főbb szerepeit Faragó, Miskey, Barics, Ujváry, Nagy Aranka és Vágóné játsszák. Az új operett négy estén egymásután kerül színre.

Színházi műsor:

Péntek: *Francillon*. Színmű.

Szombat: *A jókedvű paraszt*. Operette.

Vasárnap: D. u. *A vén bakancsos és a fia huszár*. Eredeti népszínmű. Este: *A jókedvű paraszt*.

Hétfőn: *A jókedvű paraszt*.

Kedd: *A jókedvű paraszt*.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése

Polónyi a paktumról.

Budapest, dec. 11.

Fél 11 órakor nyitotta meg *Justh* Gyula a Ház ülését és az elnöki előterjesztések során bemutatta a Háznak *Nadányi* Károlynak, az új bihari képviselőnek mandátumát.

A kereskedelmi és forgalmi viszonyokról szóló több szerződés becikelyezése után *Héderváry* Lehel előadásában mentelmi ügyeket tárgyaltak. *Bottlik* János, *Hódy* Gyula, *Szki*csár Ferenc és több horvát képviselő mentelmi jogát felfüggesztették, *Polónyi* Gézárt ellenben nem adták ki, mert zaklatást láttak fenforogni.

Ezután a felhatalmazási törvényjavaslatot tárgyalták *Hoitsy* Pál előadásában.

Thaly Kálmán a függetlenségi párt nevében elfogadja a javaslatot, *Surmin* György pedig horvátul beszél ellene.

A jelentéktelen beszédek után a nap szenzációja következett. *Polónyi* Géza állott fel szólásra és terjedelmes beszédben nyilatkozott a mai politikai helyzetről és a paktumról.

Azzal kezdi beszédét, hogy a választói reform és a bankkérdés dolgában nem helyesli a kormány politikáját. Azt hiszi, hogy az az utolsó appropriáció, melyet a koalíciós kormány terjeszt be, mert ezután be kell következni a fuziónak.

Elmondja a koalíció uralomrajutásának történetét, ismerteti a paktum egyes pontjait, nem azért, hogy titkokat leplezzen le, hanem azért, hogy rámutasson arra, hogyan kellett volna a paktumot végrehajtani. A paktum első pontja az 1905. és 1906. évi indennitástról és ujoncju-talékról intézkedett, ami arról tett bizonyosságot, hogy a kormány nem volt

hosszu életűnek tervezve. A második pontban a létszámemelési jogosultságát és szükségét ismerte el. A harmadik pont a delegáció póthitelének megszavazását és a delegáció megválasztását vállalta. Mindez sulyos terheket rótt a függetlenségi pártra.

Kimutatja, hogy a paktum értelmében a kvótát nem kellett volna felemelni, mert erre kötelezve nem voltak. A hatodik pont a darabont kormány szabad félrevonulását biztosította, de ennek dacára kellett volna olyan elvi deklarációt hozni, mely a történelem előtt örök időkre megbélyegezte volna őket. A nyolcadik pont a választói reformot biztosította legalább olyan mértékig, mint azt *Kristóffy* tervezte. Itt kitér az alkotmány-pártnak arra a követelésére, hogy négy miniszter és államtitkár követeltek a maguk pártjának. Kimutatja, hogy az alkotmány-párt, mely a régi szabadelvűekből áll, nem híve a választói reformnak, sem az önálló banknak és vámterületnek.

Andrássy személyét és politikai hitét nem akarja bántani, de a választói reformot teljesen elhibázott alkotásnak mondja. *Andrássy* úgy lépett fel javaslatával, mint az a korcsmáros, aki azt mondta: Igyék a boromból, de aki azt mondja, hogy ez a bor rossz, az gazember! Tánadja a pluralitást, szerinte a javaslatot a magyar irni és olvasni tudáshoz kellett volna kötni. A pluralitásnak csak akkor lesz jogosultsága, ha az egyik ember háromszor halhat meg a csatatéren, a másik pedig egyszer. A pluralitás a nagybirtokos osztálynak kedvez, amely sehohsem volt a nemzeti küzdelemben és kizárja a magyar népet, az analfabétákat, akik a mai kormány támaszai voltak.

Rátér arra, hogy a nemzeti küzdelemben a fővárosi pénzüzetek minden támogatást megtagadtak, a harc pedig az eladósodott tisztviselőknél tört meg. Majd szünet után a külügyi helyzetről beszél, amelyet siralmasnak tart, mert azt akarják, hogy a magyarság az osztrák birodalmi eszme szolgálatába álljon. Végezetül a fuzió ellen beszél, amelyet károsnak tart.

A nagy beszéd után az ülés véget ért.

A fuzió.

Budapest, dec. 11.

A ház folyosóján ma sokat beszéltek a közeli fuzióról, *Zichy* Aladár gróf bizalmasai úgy nyilatkoztak, hogy a miniszter a néppárt több tagjával részt vesz a fuzióban.

A török alkotmány.

Konstantinápoly, dec. 11.

Törökországban ma nagy ünnepek közepette folytak le az első alkotmányos képviselőválasztások.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. december hó 11-én (páros)

Francillon.

Színmű 3 felvonásban. Irta: *Dumas* Sándor. Fordította: *Paulay* Ede.

SZEMÉLYEK:

Riverolles marquis	— — —	Bartha István
Riverolles Lucien, fia	— — —	Komjáthy János
Grendredon Stanislas	— — —	Szomorj Miklós
Symeux Henri	— — —	Dr. Rác Ede
Carillae Jean	— — —	Ujvári Lajos
Pinquet, ügyvédsegéd	— — —	Bársony A.
Celestin	— — —	Láng
Inas	— — —	Gerzsán Kálmán
Francine de Riverolles	— — —	Fáy Flóra
Schmithné Teréz	— — —	Komjáthy Z. T.
Riverolles Anette	— — —	Éty Emilia
Eliza	— — —	Révi Vilma



BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR,

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.



Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legujabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a sörfőzde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfőzde söre meretik ki.

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel: tetelek mellett eladó. :: Bővebbet Dr. SZAUBERER és Dr. HERCZ ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak FÉLARON szeretik be egyenruhájukat

LICHTIG LIFÓTNÁL

Kassa fő-utca 103.

Közös egyenruhákat átveszélő honvédségi egyenruhákért.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 52.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését pontos és lelkiismeretes kiviteiben Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki

:: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezése ::

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Haltenberger Béla

ruhafestő-, vegytisztító- s gőzmosó-gyára Kassán.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint **gyáram lényeges bővítése** folytán a **ruhafestést vegyi tisztítást**, valamint a **fehérenemű gőzmosást** **az ismert jó kivitelben sokkal rövidebb idő alatt**

mint ezideig, végezhetem. — Az őszi és téli ruhák, szőrmeneműek stb. **mielőbb való beküldése ajánlatos.**

Atvételi üzletek Kassán: **Kossuth L.-u. 3. Fő-u. 85.** (Andrássy-pal.) Gyár: **Deák Ferencz-u. 32/34. Szerecsen-u. 3.**

Alapítási év:
1810.

Telefonszám:
70.

Murányi József kiadó.

Bármely utazó

cég által havi részletfizetésre ajánlott

könyvek és képek

ugyanolyan föltétel mellett

fényképezési gépek

Goerz és Zeiss-féle. — Trieder Binoeli (**Tábori látcsövek**) kaphatók

Mildner Ferenc

kir. akad. könyv- és műkereskedésében
KASSÁN, Fő-utca 52-ik szám alatt.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Si alató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castellanovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22 $\frac{1}{2}$ óra, Cattaróig csak 26 óra

Fiume-Venecia: hetenként 6 gyorshajó összeköttetés

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyorshajó oda és vissza

Ezen gőzösek közvetlen esatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Veneciában és Anconában az olasz vonatokkal esatlakoznak és pedig Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő etteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekevel vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Hirdetések felvétetnek a kiadó:
: hivatalban. :

MINDENÜTT KAPHATÓ

FOURNISSEURS DE LA COUR IMPÉRIALE ET ROYALE
1884.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & CIE

DISTILLERIE FRANÇAISE BUDAFOK.
VEZÉRÜGYNÖKSÉG: RUDA és BLOCHMANN, BUDAPEST.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.